

ELŐSZÓ

A miskolci Herman Ottó Múzeum új periodikájának első kötetét 1957-ben az alábbi fülszöveggel bocsátotta útjára a szerkesztő: „A Herman Ottó Múzeum – eddigi kiadványai mellett – 1957-től kezdődően, minden évben kiadja Évkönyvét is. Ezekben a múzeum területén végzett legjelentősebb kutatások eredményeit adja közre a fejlettebb igényű olvasó és a tudományos szakkörök számára.” Ne ragadjunk most le a fülszöveg stílusis gondjainál, méltatlan is lenne érdemes elődeinkkel szemben: az effajta szövegek általában a könyv megjelenése előtti utolsó periódusban születnek, gyorsan, megfelelő bizonyos kötelező elvárásoknak – hasonlóan, mint a könyvek beköszöntői, előszavai. Lényegesebb számunkra az az információ, hogy a már Herman Ottó nevét viselő, több képzett muzeológussal rendelkező intézmény, az elsősorban a múzeumbáratok, illetve a nagyközönség számára 1955-től megjelentetett, kezdetben főleg miskolci tematikájú, kisebb publikációkat közreadó *Közleményei* mellett a tudományos körök számára indít el egy új sorozatot. Bizonyára a kor művelődéspolitikai elvárásai is sugallják, hogy a kötetek a *fejlettebb igényű olvasó* érdeklődésére is számítanak, azonban ennek a körnek az informálása hagyományosan része a klasszikus múzeumi feladatoknak is, s vélhetően nem volt idegen sem a szerkesztő *Komáromy József* szándékaitól, sem az alapvetően tudományos periodika szerzőitől. A sorozatot indító kötet tipográfiája, arculata minden bizonnyal az igényes szerkesztő és tipográfus Komáromyt dicséri.

Az első kötet szerzőinek névsora, a tanulmányok tematikája érzékelteti a múzeum szakmai feladatkörének és kapcsolatrendszerének helyzetét: az intézmény munkatársi gárdája jobbra a régészeti kutatások révén bővül külső erőekkel. Banner János, Korek József, Patay Pál, Párducz Mihály neve csakúgy, mint Thoma Andoré nem csupán a vidék gazdag régészeti anyagának eredményes kutatását hitelesíti, hanem a gyarapodó múzeum táguló holdudvarát is hangsúlyozza. Mindez az évkönyvek későbbi köteteiben is kifejeződik. Az 1970-es évektől a szakembergárdájában is megerősödő múzeumi kutatás egyre több szakterületet fed le, s a miskolci muzeológusok a köteteknek mind nagyobb részét töltik meg írásaikkal. Hozzájuk társulnak azok a kutatók, akiket munkájuk Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez, illetve az érintkező északkeleti régió területéhez köt, s eredményeiket, vagy azoknak részleteit a múzeum évkönyvében adják közre. Az elmúlt években egyre vastosabbá váló kötetek azonban nem egyszerűen a tudományos kapcsolatok bővüléséről tanúskodnak, hanem érzékenyen reagálnak az egyes szakmák és a térség társadalomtudományi kutatásainak változásaira is.

A vidéki múzeumok évkönyvei máig sajátos tudományos műfajt képviselnek: leginkább szakkönyvtárak kézikönyvei, amelyek főleg az egyes múzeumi szakterületek struktúrájába illeszkedve fejtik ki hatásukat, nem friss és gyors információk hordozójaként. Terjesztésük elsődlegesen könyvtárak közötti cserével valósul meg. *A Herman Ottó Múzeum Évkönyve* közel négyszáz könyvtárba jut el, közülük 150 külföldi.

Jelen évkönyvünk a Herman Ottó Múzeum, illetve jogelődje fennállásának 100. évfordulójára készült. Az annales műfaja kiválóan alkalmas egységes elv alapján válogatott írások közreadására. Ünnepi kötetünkbe tanulmányt kértünk a Herman Ottó Múzeum volt és jelenlegi tudományos munkatársaitól, s mindazoktól a kutatóktól, akiket tevékenységük az elmúlt évtizedek során – szorosabb vagy lazább szálakkal – intézményünkhöz, gyűjteményeinkhez kapcsolt. Az így összeállt kötetek egy virtuális kört jelenítenek meg: megyénk, térségünk múzeumi tudományosságának munkásait gyűjtik egybe a 100 éves intézmény előtti tisztelgésre. Tudományos eredményeik itteni közreadása főhajtás a múzeumügy, az egyes múzeumi szakmák, az elődök, a mostani munkatársak előtt, a méltó folytatók reményében.

Miskolc, 1999. vízkereszt napján

A szerkesztők